

Deloitte

We are celebrating our 80 years in Thailand

**80
YEARS
IN THAILAND**

KPMG

pwc

เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ (ไม่เสียค่าใช้จ่าย)

โครงการสัมมนา เสริมความคิด ตัดปึกวิชาชีพ กับคณะพาณิชย์ฯ ธรรมศาสตร์
โดยการสนับสนุนจากมูลนิธิบุญชู โรจนเสถียร, บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทสு ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด,
บริษัทสำนักงาน อี วาย จำกัด, บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค ไทย สอบบัญชี จำกัด
และ บริษัท ไฟร์ชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด

เรื่อง “โอกาสสุดท้ายปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง กับสิทธิประโยชน์จากกรมสรรพากร : วิธีปฏิบัติทางบัญชีกรณีแก้ไขข้อผิดพลาดที่สำคัญ”

โดย

ดร.ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ

ผู้อำนวยการโครงการปริญญาโททางบริหารธุรกิจ (MBA)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มธ.
กรรมการและประธานอนุกรรมการพัฒนาวิชาชีพบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันศุกร์ที่ 10 พฤษภาคม 2562

เวลา 13.15 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุมประกอบ หุตะสิงห์

อาคารอเนกประสงค์ 1 ชั้น 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

จัดโดย ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วิธีปฏิบัติทางบัญชีกรณีแก้ไข ข้อผิดพลาดที่สำคัญ

โดย ผศ.ดร.ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี

ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

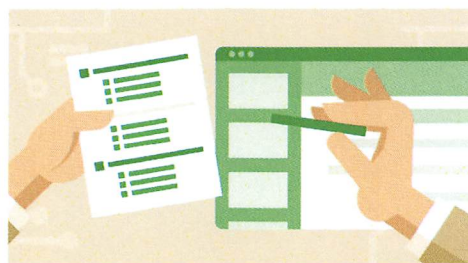
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

1

Outline

- ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด
- ประเด็นด้านรายงานผู้สอบบัญชี กรณีมีการแก้ไขข้อผิดพลาดด้านบัญชี
- การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

2

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

3

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด

- ตัวอย่างเพื่อประกอบความเข้าใจในการปรับปรุงบัญชีเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด
- การปรับปรุงรายการในงบการเงินเกิดจากรายการค้าที่ไม่เคยลงบัญชีมาก่อนในอดีต และต้องการปรับปรุงรายการนั้นกลับมาอยู่ที่บัญชีเพียงชุดเดียว ถือเป็น “การปรับปรุงข้อผิดพลาด” กำหนดให้กิจการต้องปรับย้อนหลัง (**Retrospective Restatement**) งบการเงินงวดก่อนที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญในงวดก่อน ซึ่งกำหนดไว้ใน
  - มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด สำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for PAEs)
  - กรณีเป็นกิจการไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่ถือปฏิบัติตาม บทที่ 5 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

4

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด

- รายการทางบัญชีที่เกิดขึ้นในงวดก่อนที่ไม่เคยรับรู้ไว้ในงบการเงิน กิจการต้องพิจารณาและตรวจสอบเนื้อหาและหลักฐานประกอบของรายการทางบัญชื่อนั้นก่อนว่าเป็นรายการที่กระทบต่อบัญชีใดและงวดบัญชีใด
- หากเป็นรายการทางบัญชีของงวดก่อน ให้ปรับปรุงงบการเงินงวดก่อนย้อนหลัง โดยปรับปรุงยอดคงเหลือยกมาต้นงวดของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของในงวดก่อน
- กิจการต้องเปิดเผยผลกระทบจากการปรับปรุงงบการเงินงวดก่อนย้อนหลังในหมายเหตุประกอบงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 สำหรับกิจการ **PAEs** หรือ **TFRS for NPAEs** บทที่ 5 สำหรับกิจการ **NPAEs**
- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 40ก ระบุให้กิจการต้องนำเสนอ**งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวดของงวดก่อนเพิ่มเติม** ถ้ากิจการมีการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลังที่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อข้อมูลในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวดของงวดก่อน (ทั้งนี้ **TFRS for NPAEs** ไม่ได้มีข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าว)

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

5

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด

- ในทางปฏิบัติหากกิจการไม่สามารถระบุได้ว่าจำนวนเงินที่ต้องปรับปรุงย้อนหลังเป็นเท่าใดของแต่ละงวดที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ กิจการต้องปรับปรุงยอดยกมาต้นงวดของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของสำหรับงวดบัญชีแรกสุดที่สามารถปฏิบัติได้ (ซึ่งอาจเป็นงวดบัญชีปัจจุบัน) หรือหากไม่สามารถระบุผลกระทบสะสม ณ ต้นงวดปัจจุบัน กิจการต้องปรับปรุงข้อมูลที่นำมาแสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบด้วยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป (**Prospective Adjustment**)
- นอกจากนี้หากในทางปฏิบัติ กิจการไม่สามารถปรับปรุงงบการเงินย้อนหลังได้ กิจการต้องเปิดเผยสถานการณ์ที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของเงื่อนไขดังกล่าวและรายละเอียดว่ากิจการแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อใดและอย่างไร

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

6

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

7

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: เงินสดและเงินฝากธนาคาร

- เงินสดในบัญชีมากกว่าข้อเท็จจริง เช่น มีการยืมเงินไปยังไม่คืน และทุนจดทะเบียนสูงกว่าความจริง
  - บันทึกลูกหนี้เงินยืมกรรมการ และบันทึกดอกเบี้ย (ถ้ามี และต้องมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะได้รับดอกเบี้ย ไม่ใช่ตามประมวลรัษฎากร)
  - จดทะเบียนลดทุนให้ตรงความเป็นจริง
- เงินสดในบัญชีน้อยกว่าข้อเท็จจริง เช่น ไม่บันทึกรายได้ตามข้อเท็จจริง และมีหลักฐานแสดงชัดเจน
  - บันทึกเงินสด คู่กับบัญชีที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เช่น กำไรสะสม (กรณีของปีก่อน) หรือ รายได้ (กรณีเป็นของปีปัจจุบัน) อาจมีเรื่องภาษีขายที่เกี่ยวข้องด้วย
- เงินฝากธนาคารต่ำกว่าข้อเท็จจริง เช่น มีรายการเงินฝากธนาคารที่ไม่ได้บันทึกบัญชี
  - บันทึกเงินฝากธนาคาร คู่กับบัญชีกำไรสะสม (กรณีเป็นข้อผิดพลาดจากปีก่อน) หรือรายได้ (กรณีเป็นของปีปัจจุบัน)

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

8

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: ลูกหนี้การค้า

- ลูกหนี้การค้าในบัญชีมากกว่าข้อเท็จจริง เช่น ไม่ตัดรายการหนี้สูญหรือตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามข้อเท็จจริง
  - กรณีเกิดจากปีก่อน ให้บันทึกตัดลูกหนี้ คู่กับกำไรสะสม หรือบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ คู่กับกำไรสะสม
  - กรณีเกิดจากปีปัจจุบัน ให้บันทึกตัดลูกหนี้ คู่กับหนี้สูญ หรือบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ คู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- ลูกหนี้การค้าในบัญชีน้อยกว่าข้อเท็จจริง เช่น ไม่มีการบันทึกบัญชีรายได้ในอดีตและไม่มีงบบันทึกลูกหนี้การค้าที่เกี่ยวข้อง
  - บันทึกลูกหนี้การค้าคู่กับกำไรสะสม (กรณีเกิดจากปีก่อน) หรือ คู่กับรายได้ (กรณีเกิดในปีปัจจุบัน)

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: สินค้าคงเหลือ

- สินค้าคงเหลือในบัญชีแสดงไว้สูงกว่าความเป็นจริง เช่น ไม่บันทึกการขายได้ตามข้อเท็จจริง หรือสินค้าสูญหาย
  - กรณีไม่บันทึกการขายได้ตามข้อเท็จจริง: บันทึกปรับปรุงสินค้าคงเหลือตามความเป็นจริง คู่กับสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องและกำไรสะสม (กรณีไม่บันทึกการขายได้ตามข้อเท็จจริง)
  - กรณีสินค้าสูญหาย: บันทึกปรับปรุงสินค้าคงเหลือตามความเป็นจริง คู่กับกำไรสะสม (กรณีเกิดในปีก่อน) หรือคู่กับบัญชีต้นทุนขาย/ขาดทุนจากสินค้าสูญหาย (กรณีเกิดในปีปัจจุบัน)
- สินค้าคงเหลือในบัญชีแสดงไว้ต่ำกว่าความเป็นจริง เช่น ไม่บันทึกการขายการซื้อสินค้า
  - บันทึกปรับปรุงสินค้าคงเหลือตามความเป็นจริง คู่กับบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: สินทรัพย์อื่น ๆ

- ลูกหนี้เงินยืมกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบัญชีแสดงไว้สูง/ต่ำกว่าความเป็นจริง
  - พิจารณานั่งสอสัญญาการกู้ยืมเงิน, การคิดดอกเบี้ยตามสัญญา, การล้างลูกหนี้เงินยืมกรรมการกรณีไม่มีอยู่จริง เป็นต้น
- สินทรัพย์แสดงไว้ในบัญชีสูง/ต่ำกว่าความเป็นจริง
  - กิจการต้องสืบหาข้อเท็จจริงก่อนว่ากรรมสิทธิ์ได้มาตั้งแต่ปีใด หากได้มาตั้งแต่ปีก่อน ให้กิจการบันทึกแก้ไขบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน หรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ตามข้อเท็จจริง กรรมสิทธิ์ ความมีอยู่จริง ทะเบียนทรัพย์สินที่ถูกต้อง และประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่จะได้รับจากสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างแท้จริง
  - พิจารณาทะเบียนสินทรัพย์ บันทึกสินทรัพย์ที่ไม่ได้บันทึก และดำเนินการปรับปรุงให้ตรงตามความเป็นจริง รวมถึงการดำเนินการด้านกรรมสิทธิ์ให้ถูกต้อง

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

11

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: เจ้าหนี้การค้า

- เจ้าหนี้การค้าแสดงไว้ในบัญชีสูงกว่าความเป็นจริง เช่น การไม่ตัดรายการเจ้าหนี้การค้าออกจากบัญชีทั้งที่กิจการได้จ่ายชำระหนี้ไปแล้ว หรือไม่มีภาระผูกพันต่อเจ้าหนี้แล้ว
  - ปรับปรุงบัญชีเจ้าหนี้การค้า คู่กับบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น เงินฝากธนาคาร หรือ รายได้จากการขายหนี้ (ถ้าไรสะสม กรณีเป็นของงวดก่อน)
- เจ้าหนี้การค้าแสดงไว้ในบัญชีต่ำกว่าความเป็นจริง เช่น การไม่รับรู้การซื้อสินค้าตามข้อเท็จจริง
  - ปรับปรุงตั้งเจ้าหนี้การค้า คู่กับบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น สินค้า, ค่าใช้จ่าย, หรือ ซื้อสินค้า (ถ้าไรสะสม กรณีเป็นของงวดก่อน)

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

12

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: เจ้าหนี้เงินกู้ยืมกรรมการ

- เจ้าหนี้เงินกู้ยืมจากกรรมการ หรือผู้เป็นหุ้นส่วนแสดงไว้ในบัญชีสูงกว่าความเป็นจริง เช่น เป็นบัญชีพักจากรายได้ หรือ กรณีเงินสดติดลบกรรมการจ่ายแทนไปให้จึงบันทึกไว้ในเงินกู้ยืมจากกรรมการ แต่ไม่มีการเรียกเก็บเงินจากกรรมการ
  - ปรับปรุงตัดบัญชีเงินกู้ยืมจากกรรมการ คู่กับรายได้ (ถ้าไรสะสม กรณีเกิดขึ้นในงวดก่อน)
- เจ้าหนี้เงินกู้ยืมจากกรรมการ หรือผู้เป็นหุ้นส่วนแสดงไว้ในบัญชีต่ำกว่าความเป็นจริง เช่น รับรู้ค่าใช้จ่ายเป็น การจ่ายเงินสด แต่ในข้อเท็จจริงกิจการได้จ่ายเป็นเช็คธนาคารในนามกรรมการ
  - ปรับปรุงตั้งเจ้าหนี้เงินกู้ยืมกรรมการ คู่กับรายการที่เกี่ยวข้อง เช่น เงินฝากธนาคาร และบันทึกดอกเบี้ยค้างจ่าย กรณีที่ต้องมีการจ่ายดอกเบี้ยให้กรรมการ

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

13

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

- ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายแสดงไว้ในบัญชีสูงกว่าความเป็นจริง เช่น กิจการมีการตรวจสอบแล้วว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอดีตไม่มีการระบุค้นแล้วในปัจจุบัน หรือกิจการได้รับการยกหนี้ให้จากกรรมการหรือเจ้าหนี้ในปีปัจจุบัน หรือกิจการได้มีการจ่ายชำระค่าใช้จ่ายค้างจ่ายแล้วแต่ยังมิได้ตัดออกจากบัญชี
  - ปรับปรุงตัดบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คู่กับค่าใช้จ่าย (ถ้าไรสะสม กรณีเกิดขึ้นในงวดก่อน) หรือ ธนาคาร (กรณีไม่ได้บันทึกล้างบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย)
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายแสดงไว้ในบัญชีต่ำกว่าความเป็นจริง เช่น ไม่รับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นบางรายการในบัญชีของกิจการ หรือ รับรู้ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าความเป็นจริง
  - ปรับปรุงตั้งค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คู่กับ ค่าใช้จ่าย (ถ้าไรสะสมกรณีเกิดในงวดก่อน)

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

14

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: ทุน

- เดิมมีทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้วจำนวนหนึ่ง แต่ต่อมาภายหลังมีการเพิ่มทุนหรือลดทุน แต่มีได้บันทึกรายการให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง (ดูหนังสือรับรองนิติบุคคล)
  - กิจการต้องรับรู้ส่วนทุนตามหนังสือรับรองที่ได้มีการจดทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และได้มีการเรียกชำระค่าหุ้นจริง โดยต้องสืบทราบให้ได้ว่าข้อผิดพลาดดังกล่าวเกิดขึ้นในงวดบัญชีใด และทำการปรับปรุงในงวดบัญชีนั้น และต้องมีหลักฐานการรับชำระเงินอย่างชัดเจน หากทุนจดทะเบียนของกิจการไม่ตรงกับข้อเท็จจริง กิจการต้องแจ้งจดทะเบียนเพิ่มทุนและลดทุนให้ถูกต้อง
  - กรณีเพิ่มทุน เดบิต เงินฝากธนาคาร หรือ ลูกหนี้ค่าหุ้น (แสดงในส่วนของผู้ถือหุ้น) เครดิต ทุนหุ้นสามัญ
  - กรณีลดทุน เดบิต ทุนหุ้นสามัญ เครดิต เงินฝากธนาคาร
- สินทรัพย์แสดงไว้ในบัญชีสูง/ต่ำกว่าความเป็นจริง
  - กิจการต้องสืบหาข้อเท็จจริงก่อนว่ากรรมสิทธิ์ได้มาตั้งแต่ปีใด หากได้มาตั้งแต่ปีก่อน ให้กิจการบันทึกแก้ไขบัญชีที่ดิน อาคารและ

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

15

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: ขาดทุนสะสมเกินทุน และเงินปันผล

- ได้มีมติให้มีการพิจารณาลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมแล้ว แต่กิจการมิได้รับรู้การปรับปรุงดังกล่าว
  - การพิจารณาลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมให้เป็นไปตามมติ (พิเศษ) ของที่ประชุมใหญ่ ฯ และเป็นไปตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 8/2550 เรื่อง การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด ลงวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2550 โดยให้ปรับปรุงรายการในงวดบัญชีที่เป็นไปตามมติดังกล่าวของที่ประชุมใหญ่ (ประกาศดังกล่าวให้นำมาถือปฏิบัติกับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะได้)
  - หากมีการปรับปรุงรายการตามข้อเท็จจริงข้างต้น เป็นผลให้กำไรสะสมลดลง จะไม่ถือว่าเป็นการจ่ายเงินปันผลประจำปี
  - ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อบริษัทมีกำไรสะสมต้องขอมติที่ประชุมใหญ่ ซึ่งจะพิจารณาจ่ายหรือไม่จ่ายเงินปันผลก็ได้ (มาตรา ๑๒๐๑) และหากไม่มีการจ่ายเงินปันผลก็ไม่จำเป็นต้องบันทึกบัญชีใด ๆ
  - กรณีที่ต้องการจ่ายเงินปันผล บริษัทต้องจัดสรรเงินไว้เป็นทุนสำรองอย่างน้อยหนึ่งในสี่ส่วนของจำนวนผลกำไรซึ่งบริษัททำมาหาได้จากกิจการของบริษัทจนกว่าทุนสำรองนั้นจะมีจำนวนถึงหนึ่งในสี่ของจำนวนทุนของบริษัทหรือมากกว่านั้น (มาตรา ๑๒๐๒)

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

16

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: กรณีอื่น ๆ

- การไม่รับรู้สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน เช่น กิจการมีสัญญาเช่าที่มีเนื้อหาเป็นสัญญาเช่าการเงิน แต่รับรู้เป็นค่าเช่าตามสัญญาเช่าดำเนินงาน
- การไม่รับรู้ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน
- การไม่วัดมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เพื่อค้า (เข้า P&L) หรือหลักทรัพย์เพื่อขาย (เข้า Equity) ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงานที่เป็นหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด (TFRS for NPAEs บทที่ 9 ย่อหน้า 113)
- การไม่รับรู้ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าลดลง หรือไม่ปรับมูลค่าสินค้าคงเหลือให้แสดงด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า
- การไม่แปลงค่าลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

17

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด:

นอกจากนี้ กิจการต้องเปิดเผยการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีตก่อน (งวดก่อนปี ๒๕๖๑) ในงบการเงินปี ๒๕๖๑ ตามที่มาตรฐานกำหนด เช่น

บริษัท XXX จำกัด

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

	(หน่วย : บาท)		
	ทุนเรือนหุ้น	กำไรสะสม	รวม
ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ (ตามที่รายงานไว้เดิม)	XX	XX	XX
ผลสะสมจากการปรับปรุงข้อผิดพลาด (หมายเหตุ ๔)	XX	XX	XX
ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ (ปรับปรุงใหม่)	XX	XX	XX
กำไรสุทธิปี ๒๕๖๐ (ปรับปรุงใหม่)	XX	XX	XX
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ (ปรับปรุงใหม่)	XX	XX	XX
ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ (ตามที่รายงานไว้เดิม)	XX	XX	XX
ผลสะสมจากการปรับปรุงข้อผิดพลาด (หมายเหตุ ๔)	XX	XX	XX
ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ (ปรับปรุงใหม่)	XX	XX	XX
กำไรสุทธิปี ๒๕๖๑	XX	XX	XX
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	XX	XX	XX

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

18

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด:

บริษัท XXX จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๑. การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี

ในระหว่างปี ๒๕๖๒ กรมสรรพากรได้ออกพระราชบัญญัติยกเว้นเบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดทางอาญาเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้สิทธิแก่บริษัทฯ ในการได้รับการยกเว้น เบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดทางอาญา ดังนั้นบริษัทฯ ได้ทบทวนข้อมูลทางบัญชีเพิ่มเติม และพบข้อผิดพลาดจากการบันทึกบัญชีสำหรับปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๕๙ บริษัทฯ จึงได้แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อกำไรสะสมต้นปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๐ ผลสะสมของการแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

19

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด:

ลักษณะของข้อผิดพลาด

การรับรู้ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ไม่ครบถ้วน

การรับรู้หนี้สินจากเงินกู้ยืมกรรมการ

การรับรู้สินค้าคงเหลือตามจำนวนที่ตรวจนับได้

การรับรู้เงินสดเกินบัญชี

ฯลฯ

รวม

(หน่วย: ล้านบาท)

๑ มกราคม ๒๕๖๑	๑ มกราคม ๒๕๖๐
xx	xx
xx	xx
xx	xx
xx	xx
xx	xx
xx	xx

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

20

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด:

จำนวนเงินของรายการปรับปรุงที่มีผลกระทบต่อรายการในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน(เบ็ดเสร็จ) มีดังนี้
(หน่วย: ล้านบาท)

	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐	๑ มกราคม ๒๕๖๐
งบแสดงฐานะการเงิน			
เงินสด	xx	xx	xx
สินค้าคงเหลือ	xx	xx	xx
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	xx	xx	xx
เงินกู้ยืมกรรมการ	xx	xx	xx
ฯลฯ	xx	xx	xx
กำไรสะสม	xx	xx	xx

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

21

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด:

	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐
งบกำไรขาดทุน(เบ็ดเสร็จ)		
เงินสด	xx	xx
สินค้าคงเหลือ	xx	xx
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	xx	xx
เงินกู้ยืมกรรมการ	xx	xx
ฯลฯ	xx	xx
กำไรสำหรับปี	xx	xx

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

22

ประเด็นวิธีปฏิบัติด้านการบัญชี กรณีแก้ไขข้อผิดพลาด: กรณีอื่น ๆ

- กรณีที่ไม่สามารถปรับปรุงย้อนหลังการเงินได้เนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอ กิจการต้องเปิดเผยสถานการณ์ดังกล่าว และรายละเอียดของข้อผิดพลาดว่ามีการแก้ไขเมื่อใดและอย่างไร เช่น “กิจการไม่สามารถปรับปรุงยอดคงเหลือของสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ได้เนื่องจากกิจการมิได้ทำการตรวจนับสินค้าในวันดังกล่าว ผลสะสมของข้อผิดพลาดดังกล่าวได้รวมอยู่ในการจัดทำงบการเงินสำหรับปี 2561 ซึ่งได้มีการตรวจนับสินค้าคงเหลือดังกล่าวแล้ว”
- สำหรับงบการเงินที่จัดทำ **TFRS for PAEs** ต้องจัดทำงบการเงินที่ปรับปรุงใหม่สำหรับวันต้นงวดของงบการเงินงวดก่อนที่นำมาเปรียบเทียบ (งบการเงินปี 2560) ดังนั้นจึงต้องจัดทำงบการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2560 เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบเพิ่มเติมสำหรับการจัดทำงบการเงินปี 2561 นี้ด้วย พร้อมกันนี้ กิจการต้องเปิดเผยผลกระทบต่อนั้นที่เกิดจากการปรับปรุงย้อนหลังเพื่อให้เป็นไปตามย่อหน้าที่ 64 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง กำไรต่อหุ้น อีกด้วย

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

23

ประเด็นด้านรายงานผู้สอบบัญชี กรณีมีการแก้ไข ข้อผิดพลาดด้านบัญชี

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

24

ประเด็นด้านรายงานผู้สอบบัญชี กรณีมีการแก้ไขข้อผิดพลาดด้านบัญชี

- กรณีสามารถระบุจำนวนข้อผิดพลาดได้ งบการเงินปีก่อนได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดโดยวิธีปรับย้อนหลังตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และผู้สอบบัญชีต้องได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

25

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ ผู้ถือหุ้น บริษัท กชช จำกัด

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของ บริษัท กชช จำกัด ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น [และงบกระแสเงินสด] สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมทั้งหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของ บริษัท กชช จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 และผลการดำเนินงาน [และกระแสเงินสด] สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากบริษัท ตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินและข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เห็น

ข้าพเจ้าขอไม่สังเกตตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ XX ว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2562 กรมสรรพากรได้ออกพระราชบัญญัติยกเว้นภาษีเงินได้กำไรจากการขายสินค้า และความรับผิดทางอาญาเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2562 ให้สิทธิแก่บริษัทในการได้รับการยกเว้น ภาษีเงินได้กำไรจากการขายสินค้า และค่าขนส่งทางอากาศ ดังนั้นบริษัทได้ทบทวนข้อมูลทางบัญชี สำหรับปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 และพบข้อผิดพลาดจากการบันทึกบัญชี..... (เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือข้อผิดพลาดทางบัญชีที่พบ)..... สำหรับปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 (ถ้ามี) ซึ่งส่งผลกระทบต่อ..... (รายการบัญชีของสินค้าคงเหลือหรือมูลค่าทรัพย์สินและต้นทุนขายแสดงมูลค่าสูงไป และกำไรสะสมต้นปี พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นหรือลดลงจำนวนเงิน XX ล้านบาท และ XX ล้านบาท ตามลำดับหรือ โปรแกรมรายการบัญชีที่ได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้นหรือลดลง)..... ดังนั้นบริษัทได้แก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี..... (รายการบัญชีสินค้าคงเหลือและต้นทุนขาย หรือโปรแกรมรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องผิดพลาด)..... โดยปรับปรุงย้อนหลัง..... (ใช้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าของสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เพิ่มขึ้นจำนวนเงิน XX ล้านบาท และต้นทุนขายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ลดลงจำนวนเงิน XX ล้านบาท หรือโปรแกรมรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการเงินย้อนหลังแล้ว) ดังนั้น งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ปรับปรุงใหม่) ที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบได้กับการปรับปรุงย้อนหลังผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีแล้ว ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องนี้

26

ประเด็นด้านรายงานผู้สอบบัญชี กรณีมีการแก้ไขข้อผิดพลาดด้านบัญชี

- กรณีไม่สามารถระบุจำนวนข้อผิดพลาดได้

ตัวอย่างของรายงานผู้สอบบัญชี กรณีที่ผลกระทบของการปรับปรุง ข้อผิดพลาดมีสาระสำคัญ โดยไม่แพร่กระจายเท่านั้น

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

27

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ ผู้ถือหุ้น บริษัท กชค จำกัด

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของ บริษัท กชค จำกัด (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (และงบกระแสเงินสด) สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

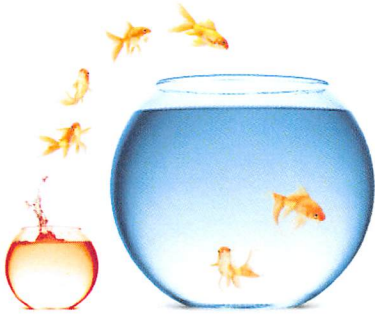
ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการเงิน จากเรื่องที่เกี่ยวข้องไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท กชค จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 และผลการดำเนินงาน (และกระแสเงินสด) สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

เกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ X.X เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 กรมสรรพากรได้ออกพระราชบัญญัติยกเว้นเบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดชอบทางอาญาเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2562 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยให้สิทธิแก่บริษัทฯ ในการได้รับยกเว้นเบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดชอบทางอาญา ตั้งแต่วันที่บริษัทฯ ได้ทบทวนข้อมูลทางบัญชี และพบข้อผิดพลาดจากการบันทึกบัญชีสำหรับปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 ทั้งนี้บริษัทฯ ไม่สามารถปรับปรุงยอดคงเหลือของสินค้างเหลือย้อนหลังได้ เนื่องจาก(.....ระบุเหตุผลและข้อเท็จจริง.....) และข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบให้เป็นที่น่าพอใจในมูลค่าของสินค้างเหลือดังกล่าวได้ สินค้างเหลือต้นงวดมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าจำเป็นต้องปรับปรุงผลการดำเนินงานและกำไรสะสมต้นงวด สำหรับปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 หรือไม่ เพื่อใด ความเห็นของข้าพเจ้าต่อการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 จึงมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อการเปรียบเทียบตัวเลขวัดปัจจุบันกับตัวเลขเปรียบเทียบ

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากบริษัท ตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินและข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขของข้าพเจ้า

28

การปรับตัว และจรรยาบรรณของ ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

29

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปรับตัว โดยเฉพาะผู้ทำบัญชีจะต้องเปลี่ยนแปลงจากเพียงแค่รวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการแล้วนำมาบันทึกบัญชี เป็น **business partner** ที่จะต้องเข้าใจและให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับรายการค้าและเหตุการณ์ทางการค้า เนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลและรายงานทางการเงินที่จะมีผลอย่างมากต่อการดำเนินงานของกิจการ เนื่องจาก....
  - การอ้างอิงข้อมูลจากรายงานทางการเงินที่นำส่งรัฐ เป็นเกณฑ์ในการให้สินเชื่อหรือการทำธุรกรรมทางการเงิน จากการออกประกาศของทางธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เริ่มในปี 2562 นี้
  - การอำนวยความสะดวกจากทางภาครัฐ โดยเฉพาะจากทางกรมสรรพากร เนื่องจากทางกรมสรรพากรได้มีการใช้ระบบเทคโนโลยี **Big data, Data analytics, และ AI** มาใช้ในการบริหารจัดการจัดเก็บและตรวจสอบการเก็บภาษี
  - ข้อมูลต่าง ๆ จะเชื่อมต่อกันในขนาดอันใกล้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น
  - การมีรายการค้าที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ผู้ประกอบวิชาชีพจึงต้องคอยพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รวมถึงการยอมรับและปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

30

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- การอ้างอิงข้อมูลจากรายงานทางการเงินที่นำส่งรัฐ เป็นเกณฑ์ในการให้สินเชื่อหรือการทำธุรกรรมทางการเงิน จากการออกประกาศของทางธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เริ่มในปี 2562 นี้

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

31

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- การอำนวยความสะดวกจากทางภาครัฐ โดยเฉพาะจากทางกรมสรรพากร เนื่องจากทางกรมสรรพากรได้มีการใช้ระบบเทคโนโลยี Big data, Data analytics, และ AI มาใช้ในการบริหารจัดการจัดเก็บและตรวจสอบการเก็บภาษี

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

32

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- ข้อมูลต่าง ๆ จะเชื่อมต่อกันในขนาดดอันไกล ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น

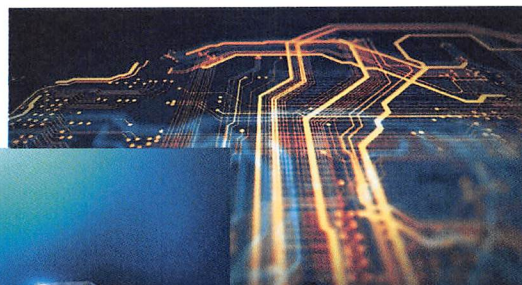
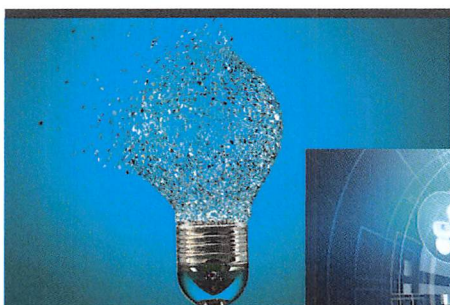

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

33

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

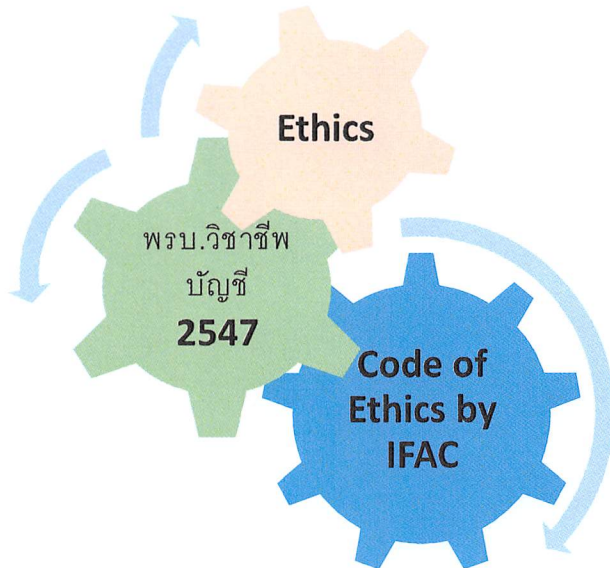
- การมีรายการค้าที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ผู้ประกอบวิชาชีพจึงต้องคอยพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รวมถึงการยอมรับและปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

34

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี: จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

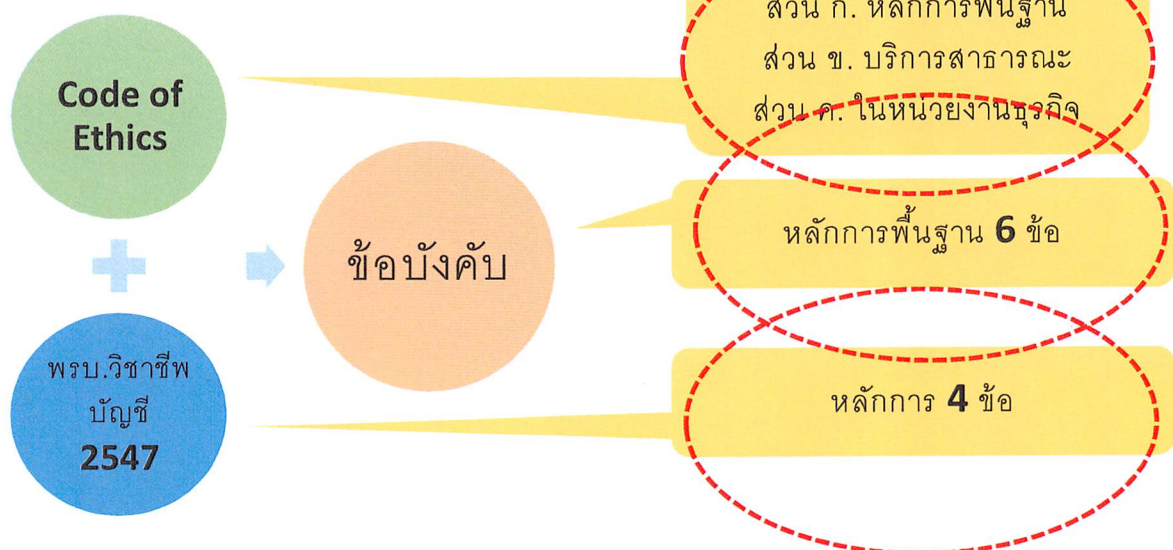

ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วย
จรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.
2561

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

35

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี: จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

By Asst.Prof.Dr.Teerachai Arunruangsirilert

36

การปรับตัว และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี: ภาพรวมโครงสร้างข้อบังคับ

THANK YOU